Datum
2025-04-14

Diarienummer
KS-2019/3066

Samrådsredogörelse– Detaljplan för Diametern 2-6 m.fl inom Kungens kurva, Huddinge kommun

Sammanfattning

Samråd genomfördes under tiden 18 oktober - 15 november 2021 genom att information om planförslaget sändes till berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen och berörda remissinstanser för yttrande.

Handlingarna har funnits tillgängliga på kommunens hemsida samt i kommunhusets reception.

Sedan detaljplanen har varit på samråd så har strukturen för gator och bebyggelse omarbetats inför granskningen. Planförslaget har anpassats och förtydligats efter inkomna synpunkter avseende miljökvalitetsnormer för vatten, buller, förorenade områden, översvämningsrisk, naturmiljö. Många utredningar har uppdaterats och redovisas dels i svaren nedan samt i planhandlingarna.

Miljökonsekvensbeskrivningen har uppdaterats. Planförslagets konsekvenser har jämförts med ett nollalternativ och mot ett alternativ där en utbyggnad sker enligt förslag till fördjupad översiktsplan för Kungens kurva. Skillnaden mellan planförslaget och alternativen är att det inom aktuell detaljplan planeras för bostäder. Delvis innebär planförslaget och de två alternativen liknande konsekvenser. Planförslaget har bedömts som bättre när det kommer till frågor om klimatanpassning, naturvärden och ekosystemtjänster. Förvaltningen bedömer fortsatt att planförslaget sammantaget medför acceptabla miljökonsekvenser.

Förändringar i plankartan

- Till granskningen har planområdets utbredning ändrats, en lokalgata har lagts till i norra delen av planområdet och plangränsen vid skolan har justerats då ett fastighetsbyte skall ske med intilliggande fastighet, Vinkeln 2.
- Struktur för gator och bebyggelse har omarbetats i planområdets östra del.
- Höjdsättningen av stora delar av planområdet har justerats i samband med den ändrade strukturen.
- Gång- och cykelvägar kring parken är utpekade som GATA istället för PARK.
- En planbestämmelse gällande dagvatten har lagts till i stadsdelsparken, för att tydliggöra intentionerna kring dagvattenhanteringen av stadsdelen.
  Inom kvartersmarken har planbestämmelser tillkommit för att säkerställa en tydligare läsbarhet av huskropparna i kvarteren för att bryta upp skalan, gestaltningsbestämmelser med mera.
  Användningsgränserna för förskolorna har reviderats så att dessa även inkluderar förskolegårdarna.

I övrigt har förtydliganden och redaktionella ändringar gjorts i såväl plankartan som planbeskrivningen.

Samrådsredogörelsens innehåll

Beskrivning av ärendet.....2
Hur har samrådet gått till?.....2
Inkomna yttranden från remissinstanser 3
Inkomna yttranden från sakägare.....26
Inkomna yttranden från övriga.....26

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsens förvaltning fick 29 januari 2020, §17 i uppdrag av kommunstyrelsen att upprätta en detaljplan för Diametern 2-6 m.fl. etapp 1 i kommundelen Kungens kurva.

Detaljplanen syftar till att skapa en attraktiv och levande stadsdel i Kungens kurva som bidrar till att förverkliga visionen om en regional stadskärna i Skärholmen-Kungens kurva. Detaljplanen möjliggör för ett effektivt markutnyttjande genom en tät stadsbebyggelse med främst bostäder i slutna kvarter. Det kommer vara möjligt att inrätta centrumverksamhet i de två nedersta planen i varje kvarter med syfte att möjliggöra levande bottenvåningar. Detaljplanen möjliggör uppförandet av tre förskolor samt en grundskola. Detaljplanen inkluderar en stadsdelspark. Parkering löses i garage under varje kvarter.

Detaljplanen för Diametern 2 m.fl. etapp 1 har tagits fram av en projektgrupp under ledning av plansektionen på kommunstyrelsens förvaltning.

Hur har samrådet gått till?

Samråd har skett under tiden 18 oktober - 15 november 2021. Information om planförslaget har skickats till berörda sakägare, myndigheter, nämnder med flera. Under samrådstiden har planhandlingarna funnits tillgängliga på kommunens hemsida samt kommunhusets reception.

Kungörelse har införts i Mitti Huddinge samt anslagits på kommunens anslagstavla och Huddinge Servicecenter den 18 oktober 2021.

Inkomna remissvar och yttranden har sammanställts och sammanfattats i denna samrådsredogörelse men finns tillgängliga i sin helhet i kommunens diarium. Samtliga remissvar och yttranden bemöts i kommentarer nedan.

Inkomna yttranden från remissinstanser

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att planförslaget behöver bearbetas vad gäller frågor som rör miljökvalitetsnormen för vatten, hälsa och säkerhet. Kommunen behöver på fler områden redogöra för gjorda antaganden, beräkningar och undersökningar. Nuvarande underlag är i många delar bristfälliga och ger inte nödvändig information för att bedöma planens lämplighet med hänsyn till dessa miljöaspekter.

Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till miljökvalitetsmålet Frisk luft samt naturmiljö och lämnar rekommendationer rörande planens genomförande.

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Miljökvalitetsnormer för vatten

Recipient för dagvatten från planområdet är Mälaren-Rödstensfjärden dit vattnet leds via den till stor del kulverterade Smistaån. Mälaren-Rödstensfjärden uppnår idag inte god kemisk status. Länsstyrelsen anser att det på nuvarande underlag inte kan säkerställas att planen är lämplig med hänsyn till möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Dagvattenutredningen och planbeskrivningen skiljer sig åt gällande belastningen i planerad situation efter rening. I planbeskrivningen redogörs för en lägre belastning för ett antal ämnen än i dagvattenutredningen. Kommunen behöver redovisa dagvattenhanteringen i planbeskrivningen och säkerställa den i plankartan. Länsstyrelsen vill påpeka att de gröna tak som omnämns i planbeskrivningen ur reningssynpunkt inte kan ersätta dagvattenanläggningar.

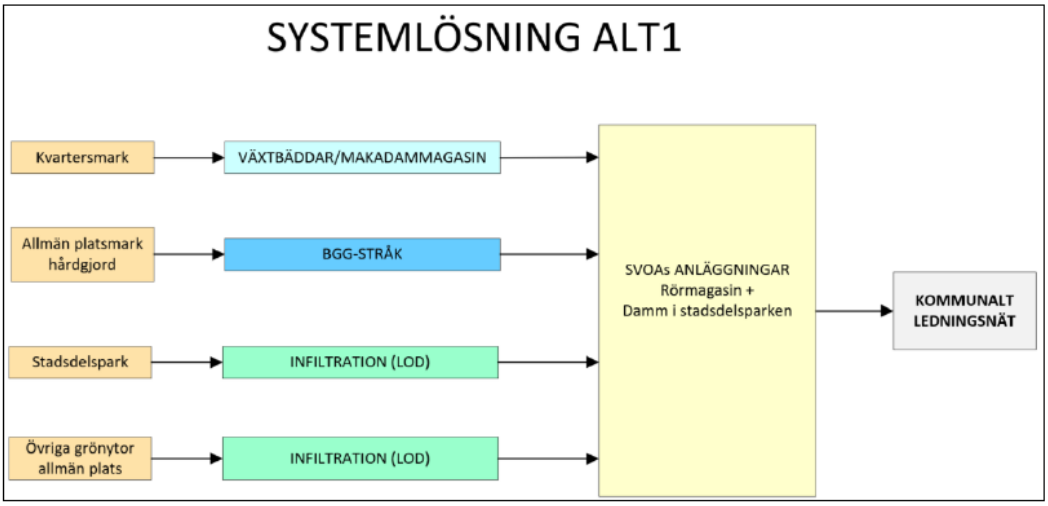
Kommentar:

Planbeskrivningen har kompletterats med information gällande föroreningsmängder, koncentration med mera.

Föroreningsberäkningar visar att föroreningsbelastningen (halter och mängder) i dagvatten från detaljplaneområdet inte förväntas öka till följd av exploateringen, förutsatt att dagvattnet renas enligt föreslagen systemlösning. Planerad exploatering bedöms därmed inte försvåra möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna (MKN) i Rödstensfjärden.

I den uppdaterade dagvattenutredningen så redovisas två scenarion. Detaljplanen kommer att gå vidare med alternativ 1 efter avstämning med Stockholm Vatten och Avfall (SVOA).

Alternativ 1 kompletteras kvartersmarkens och den allmänna platsmarkens blågröngrå-system (BGG-system) med SVOA:s rörmagasin och torrdamm i stadsdelsparken.

Enligt inkomna uppgifter från SVOA behövs dagvattenanläggningarna främst för att fördröja dagvattenflödet och reducera belastningen på det nedströms belägna dagvattensystemet.

Plankartan har uppdaterats med planbestämmelse gällande skyfallsyta i stadsdelsparken.

Hälsa och säkerhet

Buller

Länsstyrelsen anser att det på nuvarande underlag inte kan säkerställas att planen är lämplig med hänsyn till människors hälsa avseende buller. I bullerutredningen som ligger till grund för planen framkommer inte från vilket år presenterade trafikdata kommer ifrån. Om datan är från 2021 eller tidigare behöver trafikmängderna räknas upp. Då E4/E20 är en bullerkälla bör kommunen följa Trafikverkets prognosår 2040 för både statliga och kommunala vägar.

Kommentar:

Bullerutredningen är kompletterad med prognosår 2040 i enlighet med Trafikverkets underlag.

De planerade bostadshusen och skolan utsätts för måttligt höga bullernivåer från trafiken på väg E4/E20 och den lokala trafiken samt visst industribuller och ljud från lekande barn etc. Inga bostadshus eller skola planeras få över 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid fasad. Enligt Trafikbullerförordningen 2015:216, kan med lämpligt val av fönster, fönsterdörrar, uteluftdon och ytterväggar god ljudmiljö inomhus erhållas

Förorenade områden

Länsstyrelsen anser att det på nuvarande underlag inte kan säkerställas att planen är lämplig med hänsyn till människors hälsa avseende markföroreningar. Planbeskrivningen saknar information om uttalade åtgärdsmål, vilka föroreningar som ska tas bort och beskrivning av lämpliga byggtekniska skyddsåtgärder. För

att kunna villkora startbesked i en administrativ bestämmelse i plankartan behöver kommunen både beskriva åtgärdsnivå och skyddsåtgärder i planbeskrivningen.

Kommentar:

Planbeskrivningen har kompletterats med ytterligare information gällande markföroreningar och hur dessa skall hanteras. Föroreningar kommer att tas bort i samband med byggnation. Några platsspecifika riktvärden har inte tagits fram för området i nuläget. Vid behov kan platsspecifika riktvärden/bedömningar tas fram som motsvarar KM-nivå, men med förtydligat skydd av till exempel naturmark/parkmark. Detta är möjligt där det finns tydliga avgränsningar inom planområdet mellan olika markanvändningar.

Översvämningsrisk

Det framgår inte av planbeskrivningen om de skyfallssimuleringar som gjorts motsvarar ett 100-årsregn med klimatfaktor 1,25. Kommunen behöver införa en höjdsättning på plankartan för att säkerställa att vatten kommer att rinna på det sätt som är beskrivet i planbeskrivningen. Även översvämningsytan behöver markeras och höjdsättas för att säkerställa att området kan hantera den volym vatten som ett hundraårsregn kan medföra. Kommunen behöver vidare klargöra om aktuellt planförslag är beroende av åtgärder för hantering av skyfall som planeras norr om planområdet. Kommunen behöver i så fall säkerställa att de åtgärderna verkligen kommer utföras.

Kommentar:

Dagvattenutredning och planbeskrivning har kompletterats med information om 100-årsregn med klimatfaktor 1,25. Plankartan har kompletterats med en höjdsättning för att säkerställa vattnets rinnvägar. En skyfallsyta kommer finnas inom stadsdelsparken och är höjdsatt för att klara erforderliga volymer.,. Planområdet är ej beroende av SVOA:s åtgärder norr om planområdet för att klara skyfall.

Råd om tillämpning av 2 kap. PBL

Naturmiljö

För de biologiskt värdefulla träd och buskar som måste avverkas är det positivt om delar av dessa kan läggs upp i faunadepå i solbelyst park- eller naturmark i närheten. Beakta att det enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är förbjudet att störa vilda fåglar under häckningstid, samt att skada eller förstöra fåglarnas häckningsplatser. Avverkning av träd där fåglar häckar får därför inte ske under perioden 1 mars - 31 juli.

Kommentar:

En kompletterande naturvärdesinventering (NVI) för häckande fåglar har genomförts under vår och försommaren 2022. Inventeringen visar att 17 fågelarter bedöms häcka i området, varav två rödlistade arter. Vid ett genomförande av detaljplanen kommer områdets fågelfauna att påverkas negativt. Samtliga 17 arter bedöms dock kunna finna lämpliga biotoper i eller i anslutning till det angränsande

Gömmarens naturreservat, och därmed bibehålla gynnsam bevarandestatus på lokal nivå. Bedömningen är därmed att inventeringsområdet inte är avgörande för de iakttagna arternas bevarandestatus. Det är dock viktigt att genomföra avverkningar och liknande störande verksamhet under perioden augusti – april så att inte häckningar äventyras. Några ytterligare skyddsåtgärder behöver inte vidtas för att undvika exploateringsförbud enligt artskyddsförordningen. Planbeskrivningen har kompletterats med denna information och avverkningstiden tas med i mark- och genomförandeavtalet som tecknas mellan kommunen och exploatören.

Övriga synpunkter av betydelse för planens genomförbarhet

Vattenverksamheter

Länsstyrelsen bedömer att byggnationen, speciellt i de norra delarna av planområdet, kan ha en påverkan på grundvattensituationen utanför planområdet. Kommunen bör därför klara ut om det finns kringliggande tillståndsgivna vattenverksamheter som kan komma att påverkas av en eventuell grundvattensänkning under byggskedet.

Planområdet angränsar direkt till området vid Smistaån för vilken SVOA har ansökt om tillstånd för ytterligare kulvertering. De har även ansökt om anläggande av dagvattendammar, däribland damm 5 som ligger direkt norr om planområdet (Nacka tingsrätt, mål M 4807-19). I planbeskrivningen står att det mesta av dagvattnet kommer att omhändertas lokalt, men att om dagvattendammen i parken svämmar över ska överskottsvatten ledas norrut mot Ingvar Kamprads allé. Om genomförande av detaljplanen är beroende av dagvattendammarna vid Smista å bör kommunen invänta tillstånd i det aktuella målet.

Om genomförandet av planen förutsätter tillstånd eller bifallen anmälan om annan vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken, rekommenderar vi att kommunen söker tillstånd eller anmäler i god tid. Detta så att nödvändiga beslut är klara inför byggskedet.

Kommentar:

Ett markavvattningsföretag från 1929 har enligt Länsstyrelsens WebbGIS (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2021) förekommit strax norr om detaljplaneområdet, men är upphävt idag.

Vid detaljplanens framtagande har kapacitetsbrist i dagvattensystemet nedströms konstaterats. Samtidigt pågår arbete med att förbättra kapaciteten nedströms i ett annat projekt, längs med den planerade Ingvar Kamprads Allé (Dnr KS-2017/401) och vattendom för det projektet har nu beviljats. På grund av dessa förhållanden har planen förberetts för två olika systemlösningar gällande dagvatten och skyfallshantering.

Alternativ 1 – Stockholm Vatten AB anlägger torrdamm i parken och rörmagasin.

Alternativ 2 – Stockholm Vatten AB behöver inte anlägga torrdamm i parken samt rörmagasin.

SVOA önskar gå vidare med alternativ 1, lät de meddela januari 2025. I alternativ 1 så fördröjer Stockholm Vattens anläggningar dagvattnet inom planen

innan det leds vidare. Dagvattnet från planområdet kommer att hanteras inom planområdet. Planbeskrivningen har förtydligats vad gäller dagvattenhanteringen. Planförslaget kommer även att hantera erforderlig mängd skyfall och kommer inte att försämra situationen nedströms.

Fastighetsägaren har påbörjat en anmälan om vattenverksamhet.

Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI

De lokala insamlingslokalerna är tillräckligt stora men området kommer troligtvis vara i behov av någon publik insamlingsstation för större material.

Kommentar:

Det har inte bedömts som möjligt att inrymma en publik insamlingsstation inom detaljplaneområdet. Det bedöms dock finnas goda möjligheter att etablera en publik insamlingsstation i anslutning till planområdet.

Hyresgästföreningen

Hyresgästföreningen ser positivt på planerna med ca 1600 nya bostäder med blandade boendeformer och vill än en gång betona behovet av fler hyresrätter med rimlig hyra. Befintliga grönområden bör bevaras i största möjliga mån.

Kommentar:

Området planeras få blandade upplåtelseformer. Kommunen har inte möjlighet att påverka hyressättning för lägenheter uppförda av privata byggaktörer. Detaljplanen har som ambition att bevara enstaka befintliga träd inom skolgård, i naturmarken och stadsdelsparken inom planen. Den tillkommande stadsdelsparken har höga värden ur rekreationssynpunkt vilket delvis kan kompensera förlust av grönområdet. Det planeras även att öka tillgängligheten till angränsande naturreservat genom en ny övergång av Kungens kurvaleden och en ny entré till naturreservatet i anslutning till planområdet.

Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten anser att användningsbestämmelsen S1 (Förskola ska inrymmas i del av bottenvåning och får inrymmas i våningar ovan bottenvåning) bör betraktas som kvartersmark för annat än enskilt byggande som kommunen är skyldig att lösa in. S1 bör därför inte blandas med kvartersmark för enskilt ändamål, så som bostäder, då det skapar otydlighet kring gränsdragningen av var inlösenskyldigheten råder. Detta förekommer inom tre kvarter i planen.

Inom två av dessa kvarter finns egenskapsbestämmelsen f2 (Förskolegård, minst 2000 kvm) på kvarterens innergårdar, utan att en användningsbestämmelse för förskola finns. Detta innebär att det inte kommer att vara möjligt att bilda en fastighet för ändamålet förskola där förskolegården ingår.

Kommentar:
Planbestämmelserna för förskolor har ändrats och användningen S1 kompletteras med en höjdbestämmelse för att tydliggöra gränsdragningen mellan de olika användningarna.

Plankartan har justerats så att bestämmelser gällande förskolegårdars storlek ligger inom användningsområdet för förskola.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen förespråkar att projektet tar hänsyn till såväl naturvärden som miljö och klimatpåverkan. Projektet bör genomför en naturinventering och måna om den biologiska mångfalden.

Den gyllene regeln är att orsaka minsta möjliga påverkan och ta största möjliga hänsyn till områdets naturliga miljö.

Kommentar:
Marken inom planområdet är planlagd för kontor och industri i dagsläget och kommunen har inte rådighet över naturmarken inom planområdet då den huvudsakligen är ägd av privata fastighetsägare. Omvandlingen av området till ett bostadsområde ligger i linje med kommunens översiktsplan och den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionens (RUFS 2050) ambitioner om en regional stadskärna i Kungens kurva med blandade funktioner.

En naturvärdesinventering gjordes vid framtagandet av planprogrammet för Diametern. Hänsyn har tagits i den mån det varit möjligt men lämpligheten för omvandling till bostäder har i den här detaljplanen värderats högre än de värden som har påträffats i naturvärdesinventeringen. Till granskningen har dock andelen naturmark som bevaras ökat.

I och med utbyggnaden av Spårväg Syd så kommer Kungens kurva öppnas upp för en ny typ av bebyggelse, exempelvis bostäder. Detaljplanen för Diametern utgör ett av de första projekten av denna omvandling. Bebyggelsen föreslås bli tät för att minska bebyggelsen fotavtryck och dess påverkan på närmiljön. Detta kommer dock fortfarande innebära att naturmark tas i anspråk. Stadsdelsparken som anläggs kommer till viss del kompensera för ianspråktagen naturmark och erbjuda en mer tillgänglig rekreation anpassad för fler åldersgrupper. Detaljplanen kommer även öka tillgängligheten till Gömmarens naturreservat genom anläggandet av en ny entré till naturreservatet.

En kompletterande NVI för häckande fåglar har genomförts under vår och försommaren 2022. Se kommentar Länsstyrelsen, naturmiljö.

Luftfartsverket

Luftfartsverket har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot detaljplanen.

Luftfartsverket har dock inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad.

Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. På grund av nytillkomna satellitbaserade inflygningsprocedurer på Sveriges flygplatser har LFV utökat influensområdet för hinderytor till 90 km från flygplats för att även täcka in de hinderytor som är förknippade med dessa procedurer.

Luftfartsverket erbjuder produkten Flyghinderanalys, där vi utför kontroll av flygvägar, luftrum och all tänkbar radioutrustning för luftfarten.

Kommentar:

En Flyghinderanlays (2022-05-09, Ä-2022-016905) har genomförts av LFV efter samrådet vars analys visar att CNS2-utrustning som ägs av LFV inte påverkas av byggnader inom planområdet och att LFV därmed inte har något att invända mot planerad etablering.

Swedavia har flygplatser inom berört område och har därmed som sakägare fått möjlighet att yttra sig kring analysen. Swedavia har svarat att deras flygplatser inte påverkas av uppförandet av byggnader inom detaljplanen och att de därmed inte har något att erinra i ärendet.

Region Stockholm

Region Stockholm har i sitt yttrande över föregående planprogramsarbete framfört att planen ligger i linje med RUFS 2050 och på olika sätt bidrar till att uppnå målen i den regionala utvecklingsplanen. I samrådet kring planprogrammet lyfte regionen vikten av att i fortsatt planarbete särskilt titta på tillgängligheten till och från planområdet med gång- cykel- och kollektivtrafik. Region Stockholm ser att Huddinge för sådana resonemang och delar synen på utmaningen i att säkerställa god, trygg och säker tillgänglighet genom alla faser av planering och genomförande i Kungens Kurva. Det kräver att extra uppmärksamhet ges till hur viktiga målpunkter nås även under den tid när övrig tillkommande bebyggelse inte är färdigställd. Det kräver även att kollektivtrafikens förutsättningar att trafikera hela Kungens Kurva blir styrande i detaljplanens utformning.

Trafikförvaltningen saknar resonemang kring kopplingar till busstrafiken och busstrafikens möjlighet att tillgängliggöra planområdet för de personer som inte har möjlighet att gå eller cykla längre avstånd.

Fortsatt dialog och gemensamma ställningstaganden kring framtida kollektivtrafikförsörjning av området kommer att bedrivas.

Det är betydande höjdskillnader mellan området där skolan respektive vårdboendet ligger och hållplatsläget på Kungens Kurvaleden. Trafikförvaltningen, ser att detta är noterat som en svårighet för tillgängligheten i planen, men har svårt att utläsa från hur denna höjdskillnad är tänkt att hanteras för att skapa god tillgänglighet till kollektivtrafiken på Kungens Kurvaleden för alla oavsett funktionsvariation.

I den till planen tillhörande trafikutredningen har analysen förutsatt att busshållplatsen på Kungens Kurva leden är flyttad till ett närmare läge sydväst om den nya skolan. Flytten av hållplatsen är dock inte med i själva planprogrammet.

Flytten av hållplats, samt dess utformning, behöver diskuteras vidare inom ovan efterfrågad fortsatt dialog. Erforderlig yta för framtida trafikering bör säkerställas vid utformning av hållplatserna.

Enligt RiGata-Buss bör en hållplats ligga ≥20 meter och ska ligga ≥15 meter före övergångställe, detta uppfylls inte med utformningen för den södra hållplatsen. Det finns även nya riktlinjer angående körfältsbredd och breddökningar för frizoner mot gatuparkering och fasta hinder (se RiGata-Buss kap. 4.1.3 resp. 4.1.4).

I trafikutredningen framgår att gaturummet är utformat så att anpassning till eventuell framtida trafikering av buss genom området är möjlig (kap 2.3, sid 8). De 5,5 meter som anges för motortrafik genom området är inte tillräckligt för trafikering med buss (Se vidare RiGata-Buss), och trafikförvaltningen tolkar därför att ett ingrepp för att möjliggöra buss innefattar borttagande av grönstruktur. Trafikförvaltningen ser positivt på att ytan finns, men anser även att eventuell framtida trafikering bör vara en del av gaturummets gestaltning från början.

Inga körspår presenteras i underlaget. Trafikförvaltningen anser att kommunen i det fortsatta arbetet bör testa körspår för de cirkulationsplatser som presenteras i gestaltningsprogrammet, och att detta görs med utgångspunkt boggibuss.

Angöring av färdtjänst och ambulans vid vårdboendet är viktiga att beakta i planeringen och trafikförvaltningen saknar resonemang kring detta i planen. Ett vägutrymme om 5,5 meter kan vara tillräcklig för att klara möte mellan personbil och tyngre fordon, samt möjlig omkörning. Om trafiken på gatan förväntas vara låg kan angöring på gatan vara tillräcklig, men om verksamheten medför att färdtjänsten angör ofta är det viktigt att en angöringsyta säkerställs.

Kommentar:

Kommunen har i dialog med trafikförvaltningen framfört behovet av förstärkningsåtgärder för kollektivtrafiken i Kungens kurva under tiden Spårväg Syd byggs ut.

Planområdet sluttar från söder ned mot norr, lutningen på gatorna blir mellan 1-4%. För att en yta ska vara tillgänglig för rörelsehindrade får längslutningen inte vara större än 2 % enligt Huddinge kommuns tekniska handbok. På grund av områdets lutning så kommer det inte vara möjligt att tillskapa helt tillgängliga vägar för rörelsehindrade. Men då lutningen inte överstiger 5% och det är möjligt att tillskapa vilplan i möbleringszonen så kommer det vara möjligt att röra sig inom planområdet för rörelsehindrade. Alla gator inom detaljplanen uppfyller tillgänglighetskraven för gående.

Kommunen deltar kontinuerligt i dialogen med Region Stockholm gällande kollektivtrafikförsörjningen av området. Spårvägen är en bärande grundidé till utvecklingen av området.

Skolan ligger inom 100 meter utan större höjdvariation från busshållplatsläget vid Kungens kurvaleden. Mellan samråd och granskning så har vårdboendet

utgått ur denna detaljplan och kommer i stället att förläggas i kommande intilliggande etapp.

Planbeskrivningen kompletteras kring kopplingar till busstrafiken och busstrafikens möjlighet att tillgängliggöra planområdet för de personer som inte har möjlighet att gå eller cykla längre avstånd.

Flytten av hållplatsläget, samt dess utformning har stämts av med trafikförvaltningen efter samrådet och trafikförvaltningen har gett sitt godkännande till det nya förslaget.

Det föreslås inga busslinjer i väst-östlig riktning genom planområdet. Dock kommer det möjliggöras för en busskoppling inom nästa etapp med hållplatsläge i anslutning till torgområdet i nordvästra delen av planområdet. Gaturummet där bussen ska gå är dimensionerad utifrån RiGata. Detta är avstämt med trafikförvaltningen.

Trafikutredningen har kompletterats med körspår för cirkulationsplatserna som har även stämts av med trafikförvaltningen.

Segeltorps villaägarförening

Segeltorps villaägarförening anser att området skall vara helt självförsörjande för alla tänkbara samhällsfunktioner och samhällsservice som krävs för den här mängden nya invånare. Gärna med en viss överkapacitet för att kunna ta emot invånare från närliggande områden.

I planbeskrivningen står att det att detaljplanen möjliggör för byggande av tre förskolor, en skola och ett vårdboende. Föreningen är tveksamma till om detta räcker för ett nytt samhälle med ca. 6 000 invånare i etapp 1. Föreningen vill se konkreta uppgifter om vilken kapacitet som detaljplanen tar höjd för vad gäller grundläggande samhällsfunktioner så som förskola, skola och vård- och omsorgsboende. Vilka nyckeltal har detaljplanen använt sig av?

Vi har följande frågeställningar och synpunkter:

- Vad innebär skrivningen ”möjliggör för byggande…” Är det inte ett skallkrav? så att det reserveras mark, lokaler och övriga resurser för samhällsservice i kommunal eller extern regi?
- Vad åtar sig kommunen att bygga?
- Vilka externa intressenter finns för att bygga och driva skolorna?
- Hur många förskolebarn respektive skolbarn planerar ni för?
- Är det en 0–9 skola som avses i planbeskrivningen?
- Hur många skolbarn planeras skolan för?
- Hur många vårdboende respektive äldreboende planeras det för?

Av handlingarna framgår att det endast planeras för 0,45 parkeringsplatser/lgh. Detta är alldeles för lite med erfarenheter från andra nybyggda områden. Behovet av egen bil kommer att bestå under överskådlig framtid och därför bör antalet parkeringsplatser utökas till åtminstone 0,7 – 0,8 /lgh. även om det i planen anges

att det är bilpooler som kommer att erbjudas. Hur har man kommit fram till 0,45 platser/lgh?

Då planen sträcker sig ganska långt fram i tiden, 10–15 år till färdigställande undrar vi om ni kan referera till någon framtidsstudie som är gjord om hur vi antas leva om ca 15 år?

Kommentar:

Detaljplanen utgår från kommunens lokalförsörjningsbehov. Dessa inkluderar befintliga behov samt tillkommande bostäders behov.

Huddinge kommun brukar utgå från nyckeltalet 100 barn/600 bostäder vad gäller förskolor. Detaljplanen beräknas inrymma 1600 bostäder, vilket motsvarar tre förskolor. Förskolorna planeras att innehålla fem avdelningar per förskola, varje avdelning räknar man består av 20 barn. Det betyder att varje förskola beräknas för 100 barn. Skolan planeras vara en grundskola med årskurser F-9 med tre parallellklasser i varje årskurs, cirka 750 elever.

Huddinge kommun har inga nyckeltal vad gäller skolplatser, istället görs en samlad bedömning av behovet utifrån flera parametrar samt på en storlek som har ekonomisk bärighet.

Till granskningsskedet har planbestämmelserna för förskolor reglerats så att användningen förskola blir en 3d-fastighetsbildning med en höjdbegränsning. På skoltomten tillåts endast skola och idrottsändamål.

Mellan samrådet och granskningen så har kommunen beslutat att skolan ska drivas i kommunal regi och Huddinge Samhällsfastigheter AB kan förvärva den aktuella fastigheten samt bygga skolan. Det finns ett inriktningsbeslut, KS-2018/453 §39, *att den första förskolan inom planområdet ska ha verksamhet i kommunal regi.*

Till detaljplanens granskning så har vård- och omsorgsboendet utgått från denna etapp av projektet och kommer i stället att ingå i etapp 2 inom detaljplanen för andra halvan av stadsdelen.

Inom programområdet bedömer kommunen att behovet finns av ca 55 platser på vård- och omsorgsboende, samt ett behov av ca 20 mindre hyreslägenheter, spridda inom området, som ska användas som stödboende.

Detaljplanen utgår från Huddinge kommuns parkeringsprogram (2016). I och med utbyggnaden av Spårväg Syd, vilket har setts som en förutsättning för hela planprogrammet för Diametern, så kommer detaljplanen att ligga inom kollektivtrafikzon A – mycket stationsnära läge (600 m). Vid nybyggnation av flerbostadshus inom kollektivtrafikzon A gäller följande;

Tabell 4. Antal bilplatser per lägenhet

	ZON A	ZON B	ZON C
Generellt	0,45	0,55	0,70
Liten (< 45 kvm)	0,25	0,30	0,40
Mellan (45–70 kvm)	0,45	0,50	0,60
Stor (70kvm <)	0,75	0,80	0,90
Besöksparkering	0,05	0,10	0,10

Ur bilaga 1 till Huddinge kommuns parkeringsprogram (2016)

Huddinge kommun erbjuder byggaktörer möjlighet till flexibla parkeringstal inom kollektivtrafik zon A och B. Med hjälp av så kallade mobilitetsåtgärder kan då byggaktören få ytterligare reduceringar på den mängd bilparkeringsplatser som kommunen ställer krav på i sitt parkeringsprogram. I bilaga 2 till Huddinge kommuns parkeringsprogram (2016) redovisas bakgrunden till parkeringstalen.

Inom detaljplanearbetet har det inte gjorts någon framtidsstudie kring hur invånarna beräknas leva i framtiden. Detaljplanen tar avstamp i de lagar, regler och riktlinjer som gäller i dagsläget och försöker ta höjd för de kommunala prognoserna för lokalbehov med mera som kommunen arbetar kontinuerligt med.

Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar i utkanten av detaljplaneområdet.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Kommentar:

I samband med systemhandlingsarbetet så har det skett en ledningssamordning där Skanova har deltagit och deras ledningars lägen har studerats och säkerställts.

SRV återvinning

Vi förstår enligt underlaget att skolan inte omfattas av denna etapp. Dock bör man i detta läge ta hänsyn till tömning av ev. fettavskiljare. En tömning kan ta mellan 15-30 min.

I planprogrammet nämns att återbruk skall etableras som mobil- eller som en fast lösning. I detaljplaneunderlaget saknas planering för detta som central lösning eller distribuerad/decentraliserad kvartersvis eller i anslutning till miljörum. Vi ser gärna ett tänk och beskrivning av detta både i text och på karta. Den nyligen antagna avfallsplanen beskriver avfallshierarkin, målsättningar men även åtgärder.

Kommentar:

Till granskningsskedet har skolans layout och gestaltning studerats ytterligare. Skolans varuintag ligger mot gata norr om skolan där yta upplåts för angöring och det finns möjlighet till att ställa upp större lastbilar.

Planbeskrivningen kompletteras med både text och illustration hur miljörum är tänkt att fungera och placeras.

Södertörns brandförsvarsförbund

Det framgår i det brandtekniska PM:et att byggnader ska förses med Tr2-trapphus och att därmed räddningstjänsten ej ska vara en del av utrymningen. Detta är i linje med brandförsvaret. Södertörns brandförsvarsförbund ser gärna att detta skrivs in i planbeskrivningen som en förutsättning för området. Detta för att framtida brandkonsulter ej ska kunna tillämpa en annan utrymningsstrategi för området. Skulle detta ske kommer högre krav på framkomligheten och uppställningsplatser att ställas som skulle kunna begränsa möjligheterna i planområdet.

Kommentar:

Planbeskrivningen har kompletterat med att tillkommande byggnader ska förses med Tr2-trapphus. Framkomligheten för brandbil är säkerställd längs allmänna gator.

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA)

SVOA kommer att anlägga nya va-ledningar inom planområdet för att möjliggöra anslutning av de nya fastigheterna. SVOA kommer att se över behov av eventuella pumpstationer i och med framtagande av systemhandling.

Befintligt dricksvattennät har god kapacitet för att omhänderta exploateringen. För att öka kapaciteten och leveranssäkerheten i området kommer SVOA dock att dimensionera upp cirka 170 meter befintlig dricksvattenledning i Ellipsvägen, öster om planområdet.

Befintligt spillvattennät har kapacitet för att omhänderta exploateringen. Spillvatten kan ledas till befintlig tunnel genom borrhål strax utanför planområdets nordvästra del. Vid projektering av nya ledningar inom planområdet ska hänsyn tas till att spillvatten kan avledas till denna punkt med självfall. Inom utredningen för utbyggnad av VA behöver dimensionen av befintligt borrhål kontrolleras för att säkerställa rätt kapacitet.

<u>Synpunkter på dagvattenutredningen</u>

Dagvattenflödena från området förväntas öka markant efter exploateringen och det finns kända kapacitetsutmaningar i planens närområde. Förslag med samlad utjämning i dagvattendamm kommer att bli nödvändig för att inte överbelasta systemet nedströms planen. Det är en bra målsättning att flöden till nedströms system inte ska öka, men det finns flera delar i arbetet som behöver förtydligas och bearbetas för att se att systemet ska kunna fungera. Detta är ett arbete som behöver göras i samarbete mellan kommunen och SVOA.

Den planerade dammens funktion och syfte behöver förtydligas i planarbetet. Dagvattenutredningen pekar på att dammen behövs som slutsteg för rening.

SVOAs bedömning är att dammen behöver ha en renande funktion, men att den även är nödvändig för att lyckas nå en tillräcklig fördröjning inom planen innan anslutning till nedströms dagvattenledningsnät. Om dammen även planeras att användas för hantering av skyfallsflöden behövs en överenskommelse av fördelningen för arbetet med genomförande, underhåll och skötsel mellan Huddinge kommun och SVOA. Hur ska dagvatten från dammen anslutas mot befintligt dagvattennät?

Kommentar:

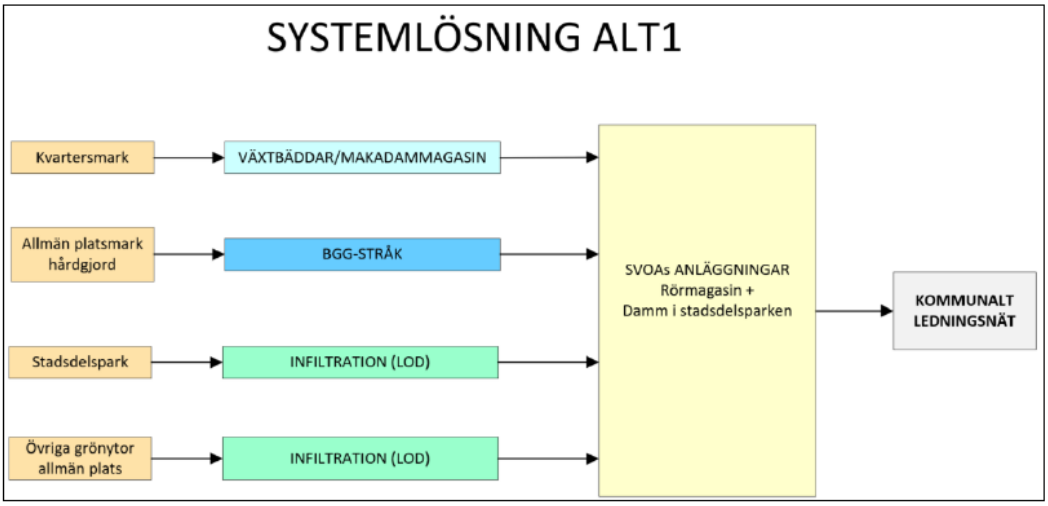
I och med planerad exploatering beräknas dagvattenflödet från detaljplaneområdet öka 607 % från 271 l/s i befintlig situation till 1 643 l/s i planerad situation vid ett dimensionerande 10-årsregn. Ökningen av dagvattenflödet beror på den ökade exploateringsgraden, men även på att man i beräkning för framtida flöden inkluderar en klimatfaktor på 25%. För att uppnå denna fördröjning har den totala erforderliga fördröjningsvolymen beräknats till 1 140 m3.

Stora delar av detaljplaneområdet avvattnas till en dag- och skyfallsanläggning i den planerade stadsdelsparken. Därefter sker anslutning till befintligt kommunalt ledningsnät i norra delen av planområdet. Utifrån planerad höjdsättning bedöms detta vara möjligt för hela detaljplaneområdet förutom gatorna längst norrut som avvattnas norrut på kommunalt ledningsnät och delar av skolområdet och Kungens kurvaleden som avvattnas på kommunal ledning sydost.

Systemlösningen för dagvattenhanteringen presenteras som två olika alternativ, Alternativ 1 och Alternativ 2.

- *Alternativ 1 – Dagvattenhanteringen inom detaljplaneområdet kompletteras med dagvattenanläggningar från SVOA i form av en dagvattendamm i Stadsdelsparken och ett rörmagasin i den norra delen av planområdet.*
- *Alternativ 2 – SVOA anlägger inga dagvattenanläggningar inom detaljplaneområdet.*

SVOA har meddelat att de önskar gå vidare med alternativ 1. I alternativ 1 kompletteras kvartersmarkens och den allmänna platsmarkens blågröngrå-system (BGG-system) med SVOA:s rörmagasin och torrdamm i stadsdelsparken.

Enligt inkomna uppgifter från SVOA behövs dagvattenanläggningarna främst för att fördröja dagvattenflödet och reducera belastningen på det nedströms belägna dagvattensystemet.

Den planerade exploateringen bedöms inte påverka översvämningsdrabbade områden utanför detaljplaneområdet på något negativt vis. Inom stadsdelsparken kommer det finnas en separat översvämningsyta för att hantera skyfall. Den erforderliga skyfallsvolymen på 3785 m3 för nu föreslagen detaljplan och kommande detaljplaneetapp.

Dagvattnet kommer att renas via växtbäddar, blågröngrå-system (BGG-system), skelettjordar med trädplanteringar, makadammagasin och torrdamm. Ett BGG-system är ett system med multifunktionella ytor där flera funktioner kan samexistera. Med detta system samsas transport, dagvattenhantering och vegetation på samma yta. Föroreningsberäkningar visar att föroreningsbelastningen (halter och mängder) i dagvatten från detaljplaneområdet inte förväntas öka till följd av exploateringen, förutsatt att dagvattnet renas enligt föreslagen systemlösning. Planerad exploatering bedöms därmed inte försvåra möjligheten att uppnå MKN i recipienten Rödstensfjärden.

Mellan samråd och granskning så har dagvattensystemet omarbetats och dammens funktion har därmed ändrats.

Dagvattenutredningen måste förtydligas utifrån hur områdets avvattnings-förutsättningar förändras samt hur föreslaget system är tänkt att hydrauliskt hänga samman. Utredningen bör även kompletteras enligt Huddinge kommuns checklista för dagvattenutredningar. Beräknade flöden ska också redovisas enligt Svenskt Vattens publikation P110. Dessa justeringar kan generera behov av större utjämningsvolym i föreslagen damm.

Kommentar:

Dagvattenutredningen har kompletterats med efterfrågat material.

Dagvattenutredningens kapitel om skyfall och framtida skyfallshantering behöver uppdateras med planerad höjdsättning och dess effekter på nedströms liggande

områden. Det behöver även förtydligas i rapporten om åtgärder för skyfall behöver säkerställas inom planen för att inte öka risk för översvämnings-problematik nedströms planen.

Då framtida marknivåer inte redovisas i vare sig dagvattenutredningen eller övriga planhandlingar, och bild på planerad damm i figur 5.5 i dagvattenutredningen redovisas med vad som kan tolkas som fem-sex stycken inlopp, men inget utlopp, är det svårt att förstå hur föreslaget dagvattensystem är tänkt att hydrauliskt hänga samman. Det är därmed svårt att förstå hur avrinningsområden och avvattnings-vägar kan komma ändras efter exploateringen. Det gör det även oklart kring vilka ytors vatten som faktiskt kommer kunna avledas mot planerad damm, om hela eller vilka delar av planområdet som förväntas kunna göra det behöver förtydligas.

Dagvattenutredningen pekar på att ytor för dagvattenhantering bör säkerställas i detaljplanekartan, dessa saknas i plankartan. Särskilt ytan för föreslagen damm inom den planerade parkytan behöver säkerställas. Kommande arbete med dammens utformning och dimensionering behöver arbetas vidare med tillsammans med SVOA.

Kommentar:

Plankartan har kompletterats med en planbestämmelse gällande skyfallsyta samt höjdsättning av parken för att säkerställa skyfallsytan. Dagvattenutredningen har kompletterats gällande skyfall.

I dagvattenutredningen (s.12) beskrivs att återkomsttid för regn vid fylld ledning är 10-årsregn, och att återkomsttid för trycklinje i marknivå är 30-års regn. Är det specifikt uttalat för det här området? Diametern 2 är inte ett centrum- och affärsområde i den bemärkelsen. Bör det inte vara 5 resp. 20–årsregn som gäller för denna plan?

Visar rinnpilarna från utåtliggande tak att takdagvattnet rinner ner till förgårdsmark eller växtbäddar i allmän platsmark? Ska hårdgjorda ytor från vägen tas omhand i skelettjordar som alltså är skilda från växtbäddarna på förgårdsmark? Det bör förtydligas att växtbäddarna ska ligga inne på kvartersmark för LOD innan anslutning till kommunalt dagvattennät.

Kommentar:

Dagvattenutredningen har reviderats och kompletterats till granskningen. Enligt Huddinge kommuns dagvattenstrategi och checklista för dagvattenhantering samt rådande riktlinjer från SVOA ska dagvattenflödet inom detaljplaneområdet ska kunna fördröjas från ett framtida 10-årsregn med klimatfaktor ner till ett befintligt 10-årsregn utan klimatfaktor. För att uppnå denna fördröjning har den totala erforderliga fördröjningsvolymen beräknats till 1 140 m^3. Fördröjningskravet kan även uttryckas som omhändertagande av cirka 20 mm nederbörd baserat på reducerad area, sett över hela detaljplaneområdet.

Dagvattenutredningen har förtydligats att växtbäddarna ska ligga inne på kvartersmark.

Synpunkter på planbeskrivningen

I planbeskrivningen (s.52) står att SVOA är huvudman för dagvattenledningar och dagvattenanläggningar på allmän platsmark. Skrivningen är otydlig och behöver justeras. SVOA är huvudman för dagvattenledningar och anläggningar som ingår i den allmänna va-anläggningen för dimensionerade regn. Dagvattenanläggningar och ledningar som enbart avvattnar gatumark eller annan allmän platsmark tillfaller däremot kommunen.

Planbeskrivningens del om dagvattenhantering måste även den justeras efter det att dagvattenutredningen förtydligas och uppdaterats.

Övrigt

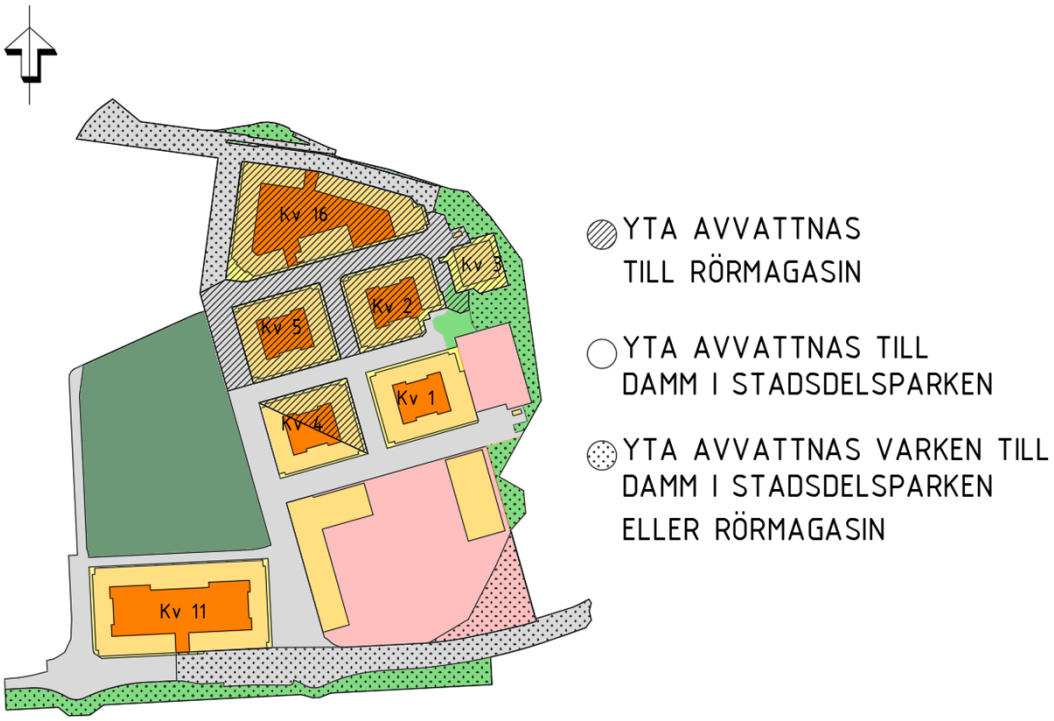
- SVOA kommer att undersöka behov av eventuell pumpstation under framtagande av systemhandling
- Inmätning av vattengångshöjder kommer att utföras inför framtagande av systemhandling.
- SVOA/HK måste tillsammans se över vem som ansvarar för omhändertagande av eventuella förorenade massor i allmän platsmark. SVOA anses inte vara verksamhetsutövare i det här uppdraget då vi ingår i exploateringen som drivs av BKK och HK. Så ev VA-schakt med förorenad mark ska inte belasta VA-kollektivet.
- Vattentrycket i området är normalt + 90 – 110 över stadens nollplan. Eventuellt behov av tryckstegring bekostas av byggherren.
- I illustrationsbilden nedan, Figur 4, ser det ut som att rondell, trädplantering samt dammar (?) ska anläggas i Kungens Kurvaleden. Dessa finns inte med i plankartan. Vad gäller? SVOA har vattenledning, dike och dagvattenledning i den här gatan som i sådana fall måste ses över

Figur 4 SVOA har befintlig vattenledning, dike samt dagvattenledning i Kungens Kurvaleden. Att ta hänsyn till vid kommande planering av vägen samt rondeller.

Kommentar:

Dagvattnet från planområdet kommer att samlas i stadsdelsparken för att sedan kopplas upp mot ledningsnätet. Dagvattnet från delar av planområdet i norr kommer att ledas till ett rörmagasin under en gata då lutningarna i det området omöjliggör en koppling till stadsdelsparkens dagvattenanläggning.

I revideringen av dagvattenutredningen har SVOA deltagit och haft möjligheter att komma med synpunkter.

De föreslagna dagvattenanläggningarna, deras storlekar och lägen har förtydligats i den reviderade dagvattenutredningen och systemhandlingen. Om föreslagna åtgärder genomförs så bedöms inte dagvattenflödet till befintlig anslutningspunkt öka.

Framtida marknivåer har detaljstuderats till granskningen och både dagvatten-utredningen, planbeskrivningen och plankartan har kompletterats med information och höjder hur dagvattensystem hydrauliskt ska hänga samman.

Plankartan har kompletterats med höjdbestämmelser gällande skyfallsyta.

Dagvattenutredningen har förtydligats med att vatten från enskild fastighet och allmän plats hålls åtskilt till dess att de sammanförs i SVOA:s dagvattenledning.

Vattenfall Eldistribution

Placering av E-områdena är sedan tidigare överenskommet i samråd med kommunen. Så placeringarna har Vattenfall Eldistribution inga synpunkter på.

Vattenfall Eldistribution önskar att kommunen ändrar förklaringen E = Tekniska anläggningar på plankartan till E = Nätstation för att på så sätt förtydliga och avgränsa användningsområdena till det som det är avsett för.

Kommentar:

Plankartan förtydligas med att E=Tekniska anläggningar, elnätstation.

Vårby-Fittja Hembygdsförening

Vårby-Fittja Hembygdsförening har varnat för att de tillkommande täta stadskvarteren utgör ett allvarligt hot mot Gömmarens naturreservat, om exploatering sker söder om Kungens kurvaleden. Någon sådan exploatering i form av byggnader eller p-platser finns inte inritad i detaljplanen. Däremot ska en port in mot naturreservatet öppnas söder om trafikleden i en förlängning från det diagonala stråket som löper genom bostadsområdet nordväst till sydost.

Det går inte att utläsa av planhandlingarna hur passagen är tänkt att ske. Tvärtom blockeras tillgängligheten till de gröna strövområdena av en cirkulationsplats. Vår förening har gjort tummen ner för denna rondell. Den planerade skolan och skolgården ligger i direkt anslutning och förtjänar en miljö som inte domineras av biltrafik.

I vårt yttrande 2019-03-17 föreslog vi en gångbro över Kungens kurvaleden eller en gångtunnel under leden. Detta skulle möjliggöra en säker passage till naturreservatets entré, där anslag måste sättas upp med information om rättigheter och skyldigheter inom reservatet. Någon ytterligare exploatering får inte ske i denna entré.

Miljökonsekvensutredningen tar upp buller, luftkvalitet och markföroreningar. Det framhålls att så mycket som möjligt av befintlig vegetation, t.ex. ekar, ska bevaras i planområdet, särskilt intill skolan. Men inte ett ord sägs om de klimatmässiga ”blåshål” eller oönskade vertikala luftströmmar som kan alstras i anslutning till de högsta bostadshusen.

Kommentar:

Kungens kurvaleden utgör i dagsläget en barriär mellan planområdet och Gömmarens naturreservat. I samband med detaljplanens genomförande kommer det krävas att det anläggs två mindre cirkulationsplatser på Kungens kurva leden för att möjliggöra infart till planområdet. Det kommer placeras en övergång på Kungens kurvaleden för att möjliggöra kopplingar mellan Gömmarens naturreservat och de tillkommande bostäderna och skolan. Inom det aktuella planområdet är det inte möjligt att uppföra en bro eller tunnel utan att behöva göra intrång i Gömmarens naturreservat för att inrymma konstruktionen.

Inom planprogrammet och detaljplanen har det resonerats kring att det bör anläggas en ny entrépunkt till Gömmarens naturreservat i anslutning till planområdet. Då Gömmarens naturreservat ses som en stor tillgång och troligtvis kommer locka många nya besökare så bör det finnas en tydlig entré där det bland annat finns skyltar som informerar om rättigheter och skyldigheter inom naturreservatet.

För att säkerställa goda vindkomfortförhållanden inom planområdet har en vindkomfortstudie tagits fram vilken visar att planområdet i huvudsak har goda vindkomfortförhållanden. Generellt sett, under hela året, är vindkomfortförhållandena bra. Endast ett par små områden identifierades där obekväma vindförhållanden uppstår vilka planeras åtgärdas med vinddämpande åtgärder som glasskärm på bostadsgård och trädplantering i gata.

Klimat- och stadsmiljönämnden, Huddinge kommun

Anser att miljöaspekterna klimatpåverkan och livscykelperspektivet inte ges tillräckligt utrymme i detaljplanen. Detaljplanen bör arbeta med ett minimumkrav på 20 procent reducering av projektets totala klimatpåverkande utsläpp i enlighet med remissversionen av förslag till kommunens miljöprogram för 2022-2025.

För att eftersträva hållbara transporter bör projektet under byggskedet eftersträva att transporterna körs fossilfritt i så stor utsträckning som möjligt. Detaljplanen saknar beskrivning kring möjligheterna för laddplatser för bilar.

Ur ett livscykelperspektiv bör det i planen läggas till i vilken utsträckning och hur det ska säkerställas att projektet eftersträvar låg klimatpåverkan, minimerat spill och avfall genom att samordna inköp och återbruka material.

Planer för hantering av dagvatten skulle med fördel kunna konkretiseras ytterligare med en tydligare plan för hur vatten som tidigare filtrerats i naturmarken ska tas om hand och filtreras i motsvarande grad när området bebyggs. Vid anläggning av nya spillvattenledningar i området är det av stor vikt att felkopplingar till dagvattennätet inte sker då detta kan leda till att fosfor läcker ut i våra sjöar och därmed bidrar till försämrad vattenkvalitet.

Gröna tak nämns i planbeskrivningen som ett sätt att ta mindre mark i anspråk samt att minska belastningen till recipienter, men det vore önskvärt med en konkretisering av gröna tak i detaljplanen.

Det är mycket viktigt att hantering av invasiva arter beskrivs i genomförandeavtalet för att kommunens ska kunna förebygga oavsiktlig spridning. Byggherren behöver kunna uppvisa en plan för hur detta arbete ska bedrivas. Planen ska bland annat redovisa hur växtdelar och massor med växtdelar ska tas om hand och att det finns rutiner för rengöring av fordon, arbetsmaskiner och skor som varit i kontakt med invasiva arter. Vissa åtgärder kan behöva anmälas till tillsynsmyndighet och bör därför planeras i god tid.

Kommentar:

Under planarbetet har exploatören tagit fram ett hållbarhetsprogram med tillhörande handlingsplan. Handlingsplanen läggs som bilaga till mark- och genomförandeavtalet för att tydliggöra kommunens och exploatörens gemensamma ambitioner avseende hållbarhet och miljöanpassat byggande.

Planbeskrivningen har kompletterats med en skrivning gällande laddplatser för bilar.

Efter samrådet har planhandlingar uppdaterats med ytterligare information om livscykelperspektivet till exempel utifrån masshantering.

Till granskningen har dagvattenutredningen reviderats och de föreslagna dagvattenåtgärderna konkretiserats och delvis säkerställts med planbestämmelser i plankartan. Gröna tak ingår inte i de föreslagna dagvattenåtgärderna, men ses som ett bra komplement. Detta kommer därför inte regleras i detaljplanen, men rekommenderas till byggaktören.

Hantering av invasiva arter vid genomförandet kommer att förtydligas för byggaktören.

Bygglovs- och tillsynsnämnden, Huddinge kommun

Det saknas i planbeskrivningen en redovisning av bostädernas beräknade värden för industribuller.

Enligt det behov av förskoleplatser som beräknats till programförslaget är förskolegårdarna något för små sett till antalet kvadratmeter per barn enligt kommunens riktlinjer för friyta per barn på förskolegårdar. Sedan kan man ifrågasätta lämpligheten att placera förskolegårdar på storkvarterens innergårdar med hänvisning till begränsad tillgång till solljus och den bullerstörning som boende i lägenheter i anslutning till gårdarna riskeras att utsättas för.

För att förbättra föroreningssituationen är det viktigt att planera för att minska belastning till recipienter i exploateringsområden. Det bör säkerställas att det upprättas rutiner för skötsel och underhåll av dagvattenlösningar.

Detaljplanen indikerar redan i detta skede brister i luftkvaliteten: Parkgatan mot skolan klarar halten av PM10, men halten av NO2 klaras endast med en liten marginal och är därför en osäkerhetsfaktor. Detta behöver studeras närmare längre fram för att i alla lägen säkerställa en god luftkvalitet på skolområdet.

Bullerdämpande åtgärder bör vidtas på den delen av skolgården som vetter mot Kungens kurva leden i form av exempelvis ett bullerplank.

Ur ett bygglovsperspektiv bör ett antal förtydliganden i plankartan göras. Det är bland annat önskvärt att komplettera planbeskrivningen med en definitionslista över termer och begrepp.

Kommentar:

Planbeskrivningen har kompletterats med bostädernas beräknade värden för industribuller. Det totala industribullret vid planerade bostäder och skola är lägre än 45 dB(A) dag och kvällstid samt högst 40 dB(A) nattetid.

Planförslaget bygger på en tät kvartersstad med förskolor i bottenvåningarna. Generellt är det en svårighet att kombinera generösa förskolegårdar med förskolor i bottenvåningar inom en tätare kvartersstruktur då gårdsytorna begränsas av omgivande byggnader. En mindre del av gårdsytorna bör också säkerställas för boendes behov, särskilt med tanke på äldre och personer med nedsatt rörlighet. För att åstadkomma en omväxlande miljö för barnen har förskolegårdarna studerats närmare. Inom detaljplanen kommer det ligga tre förskolor med fem avdelningar vardera och med förskolegårdar om minst 2000 kvm. Detta ger en friyta på 20 kvm/barn, inom kollektivtrafikzon A vilket uppnår Huddinge kommuns riktlinjer för friyta. Förskolorna har dessutom nära till park och naturområden (inom 300 meter).

Kommunens drift har deltagit i arbetet med systemhandlingen för att säkerställa att det som planeras kommer vara möjligt för kommunen att drifta. I samband

med detaljprojekteringen så kommer skötselrutiner tas fram som sedan lämnas till respektive skötsel-/ driftansvarig.

Till granskningsskedet har skolans utformning samt placering av hämtnings- och lämningsplatser studerats ytterligare. Flera angöringsfickor placeras längs med Kungens kurva leden vilket kommer minska mängden bilar som kommer köra in i planområdet. Detta bedöms minska mängden luftföroreningar vid den kritiska sträckan..

På större delen av skolgården fås högst 50 dB(A) ekvivalentnivå och 70 dB(A) maximalnivå för trafikbuller. Naturvårdsverkets riktvärde för de ytor där barnen befinner sig mest, exempelvis för lek eller vila innehålls. Detaljplanen möjliggör även för uppförandet av en bullerskärm mot Kungens kurvaleden för att ytterligare ge möjlighet att förbättra ljudnivån på skolgården.

Planbeskrivningen har kompletterats med en definitionslista för planbestämmelserna.

Trafikverket

Det är bra att en trafikanalys har genomförts. I scenario för 2040 framgår att det uppstår en viss fördröjning i trafikplats Lindvreten norra till följd av exploateringen. Fördröjningen förvärras i scenario för 2050 vilket är bekymmersamt. Planerade exploateringar ska inte leda till framkomlighetsproblem på E4/E20 och trafikplatserna. Trafikverket anser att det saknas delar i trafikanalysen för att kunna bedöma planförslagets trafikpåverkan på det statliga vägnätet. Trafikverket anser att trafikanalysen behöver kompletteras med scenario utifrån Trafikverkets basprognosförutsättningar för att kunna bedöma detaljplanens trafikpåverkan.

Buller

Trafikverket tolkar det som att inget våningsplan i någon riktning utsätts för högre ekvivalenta bullernivåer än 60 dB(A) Trafikverket anser dock att det är lite svårtolkat i bullerutredningen exakt vilka våningsplan som avses och anser att det bör förtydligas.

Kommentar:

Trafikanalysen har kompletterats med ett scenario utifrån Trafikverkets basprognosförutsättningar.

Bullerutredningen har förtydligats med vilka våningsplan som avses.

Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden

Detaljplanen ger skäl att påminna om socialtjänstlagens bestämmelse om socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen. Formuleringarna är vaga och svårtolkade, därmed lämnas ett begränsat utrymme för socialförvaltningen att lämna konkreta synpunkter avseende förslaget till ny detaljplan.

I den fortsatta planeringen bör hänsyn tas till risken för särbehandling på grund av funktionsnedsättning. Det behöver också finnas en medvetenhet kring att funktionhinder finns i många varierande former och grader. Ett antal

funktionshindrade arbetar hel- eller deltid. Dessa personer behöver bostad och tillgängliga miljöer som medger såväl resor till och från arbetet som möjlighet till deltagande i vardagslivet samt en reell möjlighet i fråga om val av bostad.

Parkeringstalet är lågt i hela området, en samhällsplanering som minskar behovet av egen bil är berömvärt, men åtgärderna får inte vara så långtgående att personer riskerar att hindras från att besöka ett område.

I nu föreliggande förslag saknas tillgång till de grundläggande behov som alla människor har av utevistelse och naturnära upplevelser för brukare på vård- och omsorgsboendet. En väl utformad takterrass skyddad från buller och stark vind skulle kunna utgöra ett komplement till en traditionell utemiljö för vissa brukare.

Ovanstående ger skäl att ifrågasätta placeringen av vård- och omsorgsboendet på en plats som inte medger de boende en egen utemiljö, långt ifrån den gemensamma parken, där den västra sidan vetter mot fasaderna i kvarter 1 och 2 medan östra sidan av huset gränsar mot handelsområdets parkeringsplats.

Gruppbostaden planeras att uppföras av en privat fastighetsägare med verksamhet i kommunal regi. Boendets placering kan inte utläsas i planbeskrivningen, förvaltningen påminner om behovet av ett läge i en miljö där antalet syn och hörselintryck kan begränsas.

Kommentar:

Mellan samrådet och granskningen så har områdets struktur ändrats. I och med ändringen så flyttades vård- och omsorgsboendet från nuvarande planförslag till nästkommande detaljplaneetapp för stadsdelen. Planerade gruppbostäder inom nuvarande etapp kvarstår, dessa ryms inom bostadsbestämmelserna, deras exakta placering är inte låst i nuläget. Antalet gruppbostäder regleras via mark- och genomförandeavtalet.

Yttrandet lyfter flera viktiga aspekter avseende boendekomfort och rätt till delaktighet och inkludering med särskild hänsyn till funktionsnedsättning.

Detaljplanen följer de kommunala riktlinjerna gällande parkering. Det kommer finnas parkeringsgarage under alla kvarter bortsett från kvarter 3, både för boende och besökare. Vidare kommer det finnas angöring, samt handikapparkering till lokalerna längs med de allmänna gatorna.

Kultur- och fritidsnämnden

På skoltomten regleras i detaljplanen en minsta storlek på friyta för utevistelse där kommunens beslutade riktlinjer för storlek på friyta vid förskolor och skolor ska ligga som grund. Nämnden betonar vikten av att friytan blir så stor som möjligt så att eleverna ska kunna ta ut löpsteg och kunna leka fritt vilket är viktiga utgångspunkter för elevers utveckling.

Nämnden anser det viktigt att det finns säkra skolvägar för barnen i området. Det innebär tillräckligt breda gång- och cykelbanor samt att säkra övergångsställen inrättas med god belysning. Detta gäller även för lekparker och andra områden där barn vistas. För barn är det viktigt att helt eller delvis kunna ta sig själv mellan hem, vänner och aktiviteter.

Utanför planområdet ligger Gömmarens naturreservat. Nämnden betonar vikten av att säkerställa en trygg övergång av Kungens kurvaleden så att eleverna lätt kan ta sig till naturreservatet för lek och rörelse.

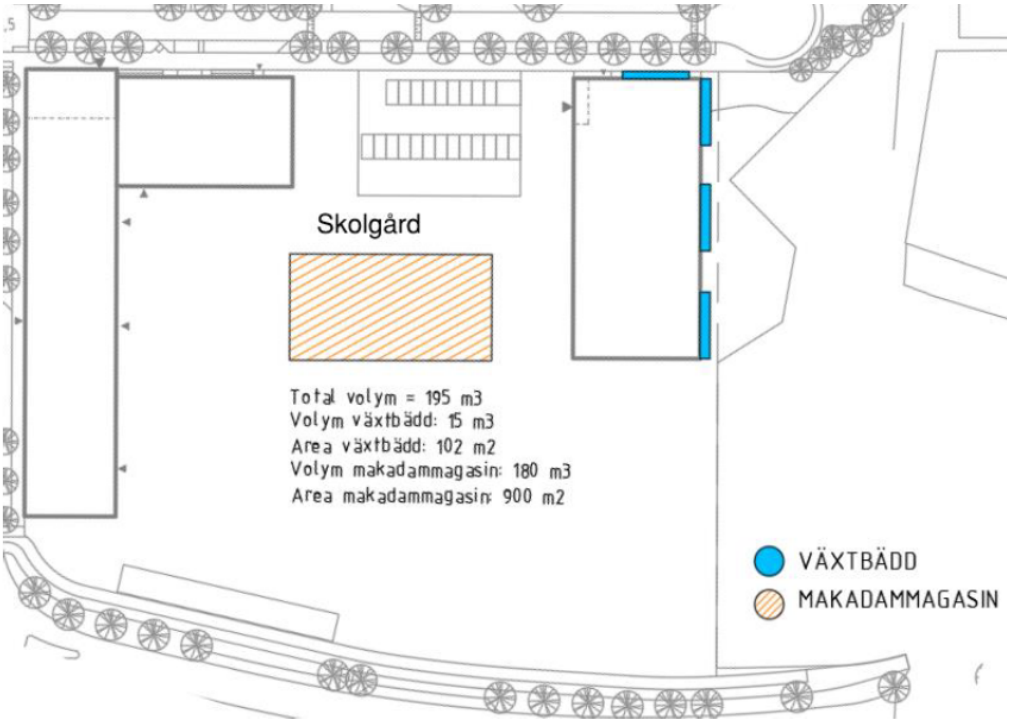
I fortsatt arbete med detaljplanen gällande dagvattenlösningar bör hänsyn tas till vilken slags lösning som planeras i närheten av skolor och andra områden där barn förväntas vistas. Säkerheten för eleverna måste bevakas varför det är viktigt att dagvattenlösningarna är av sådana slag som anses vara säkra för barn.

Kommentar:
Detaljplanen säkerställer friyta för förskolebarn och grundskolelever utifrån kommunens riktlinjer. Förskolebarn har 20 kvadratmeter per barn och skoleleverna har 15 kvadratmeter per barn.

Detaljplanen säkerställer att det ska finnas trygga och säkra gång- och cykelvägar till både skolan och förskolorna i området.

Det kommer finnas en övergång vid Kungens kurva leden för att möjliggöra en trafiksäker koppling mellan skolan och Gömmarens naturreservat. Det har inte bedömts som möjligt att tillskapa en trafikseparerad passage på platsen.

Dagvattnet på skolgården är tänkt att hanteras via makadammagasin och växtbäddar. Inga öppna dagvattenlösningar föreslås.

Grundskolenämnden

Flera av de aspekter som kom upp i arbetet med barnkonsekvensanalysen kan med fördel vidareutvecklas vid genomförandet för att bättre anpassa platsen till

barn och ungdomar. Till exempel kan utformningen av allmän platsmark skapa platser där barn och unga känner sig välkomna och där de kan få vara på väderskyddade platser utan krav på konsumtion. Något som är viktigt att ha med sig i gestaltningen av stadsdelspark.

Kommentar:

Till granskningsskedet har det tagits fram en systemhandling och stadsdelsparkens gestaltning har studerats mer i detalj. Stadsdelsparken kommer innehålla en stor öppen gräsyta, vidare planeras multisportplan, boulebanor, grillplatser, lek i form av två jättegungor med mera. Det är tänkt att finnas funktioner som samlar olika åldrar från tonåringar, föräldrar och deras barn samt äldre.

Följande remissinstanser har ingen erinran:
Försvarsmakten

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, Huddinge kommun

Skogsstyrelsen

Swedavia

SYVAB

Södertörn fjärrvärme

Inkomna yttranden från sakägare enligt fastighetsförteckning

Inga yttranden har inkommit.

Inkomna yttranden från övriga

Närboende 1

Som boende i närliggande Segeltorp välkomnas all förbättring av Kungens kurva-område, särskilt vad gäller trafiksituationen. Nu är den helt dominerad av biltrafik. För att området ska kunna växa ihop med Segeltorp, med fritidsaktiviteter, socialt, konsumtion är det viktigt att även kollektivtrafik via Fruängen/ Segeltorp stärks. Idag kommer mycket trafik - bilburet längs med Smista allé bland annat. Stärkta knutpunkter i Älvsjö/Skärholmen kommer inte att avhjälpa det.

Kommentar:

I och med att Kungens kurva omvandlas så kommer kollektivtrafiklinjerna att ses över och stärkas upp. Kommunen har kontinuerlig dialog med trafikförvaltningen gällande busslinjer, hållplatslägen med mera.

Närboende 2

Hur kommer det sig att det i förslaget inte finns med någon fullstor idrottshall? Med så många nya bostäder borde det vara självklart att även tänka att dessa människor vill ha möjligheter till inomhusidrott på nära håll. Läser att skolan ska ha en gymnastikhall som ska vara tillgänglig kvällar och helger, men det är sällan samma sak som en 40x20 m plan för bollsport.

Kommentar:

Fokus för denna detaljplan har varit att få till en tät stadsbebyggelse där parkyta har premierats. En fullstor idrottshall tar stor yta i anspråk och har därför inte prioriterats i denna detaljplan. Den föreslagna mindre föreslagna idrottshallen anses delvis kunna täcka det lokala behovet för sport.

Innan en ny fullstor idrottshall anläggs så behöver det säkerställas att det finns underlag att fylla den med aktiviteter. I samband med kommande detaljplaneetapp så kommer frågan lyftas med kultur- och fritidsförvaltningen om och i så fall vart en fullstor idrottshall skulle kunna anläggas. En utbyggnad av Segeltorps idrottsplats skulle kunna vara ett sådant alternativ.

Jonas Ellenfors

Planarkitekt